

nitat, ni a la família, ni a les meues classes a l'institut. Quan lliges l'hagiografia dels artistes, veus que està plena a vessar de renúncies. Jo no he renunciat a res... Que és una altra classe de martiri! ". Li preguntes si el fet de tindre el marit ací baix és un estímul, si interaccionen durant el procés creatiu. La pregunta és, potser, massa personal i s'escapoleix amb

un somriure als llavis. Jo hi insistisc: malgrat que tots dos tenen el seu estil ben definit, ben clar, hi trobe alguns ecos, potser inevitables. Un gust per la mateixa gamma cromàtica, una fascinació per aquelles figures solitàries, perdudes en una atmosfera boirosa, plena de melangia. "És un treball solitari, però saber que és ací baix és important. Tindre una

opinió, empenyar-se... Quan un demana opinió, les coses no sempre acaben bé! De vegades, competim per veure qui dels dos és més destructiu! Un vol l'opinió, però mai no saps fins a quin punt vol saber-la. És complicat, veritat?". Li dic que no conec cap altre matrimoni d'artistes, que la cosa no deu ser fàcil. Eva Mus m'assegura que n'hi ha, però, per més que hi pensa, no se li n'acut cap. "Parelles d'artistes que hagen durat..." i el pensament en veu alta sura durant un temps en aquella atmosfera freda i silenciosa. Per fi diu: "La dona d'Antonio López també pinta, però no li he vist mai res...".

Es fa un llarg silenci, moment de trànsit. De sobte, insisteix: "Jo no he volgut renunciar a res. De vegades em preguntes, per què m'he ficat en açò? Per obstinació. Per passió. Per addicció. Aquesta cambra és el meu territori, ací mane jo, la meua parcel·la, on puc trobar una mica de bellesa. És una paraula una mica desprestigiada, però, al capdavant, això és el que busques, la bellesa. Tens la possibilitat de decidir alguna cosa en un rectangle de paper, potser l'únic lloc en què manes completament, fora d'ell decideixes ben poc. Això és el que et fa tornar. Aquesta habitació pròpia i la temptació del paper en blanc". M'acompanya fins a la porta del carrer i ens acomiadem. La veig allunyar-se'n a poc a poc, amb els seus passos petits, entotsolada en els seus pensaments.

A LA LLETRA

Despagats

Albert Garcia i Hernández

Si diuen que estan despagats fora de l'àmbit valencià, comprovarem que la paraula que defineix aquest estat de disgust o de decepció no s'entén, si l'estat d'ànim d'una gran part de la població durant aquests dies podria ser resumit amb aquest mot. Un desànim general que caldria analitzar.

Podem suposar que el despagat esperava uns altres resultats electorals. Des de quin criteri? La majoria absoluta de la dreta, i no oblidem que dir dreta a Espanya no és qualsevol cosa, venia anunciada en tota mena d'enquestes. Potser els despagats tenien una esperança d'errada en els sondejos. Esperança: "confiança d'aconseguir una cosa, que una cosa que desitgem ha de realitzar-se". Definició que no s'allunya massa de l'accepció següent: "virtut teològica per la qual el creient cristià confia rebre de Déu la vida eterna i l'ajut per a arribar-hi".

Desesperació: "estat de greu pertorbació de l'ànim deguda a la pèrdua de tota esperança de salvació, a la consideració d'un mal irreparable, de la impotència de reeixir". És, doncs, el contrari de l'esperança?

L'esperança té una connotació supranatural, religiosa, de base indefinida i contingent que no empra elements tangibles per a sostenir-se. Connota una certa passivitat, el fet de deixar a les mans de l'atzar o, més enllà, del miracle l'assoliment d'un objectiu desitjat. O a les mans de Déu; i ja sabem que Déu té cops amagats quan es troba una llei electoral com la que patim. Si el desesperat ha perdut tota esperança, pot situar-se en un punt de partida on només ell ha de ser el protagonista d'un canvi. Dic punt de partida. Com s'ha d'actuar-

hi després ja és política, de la bona.

Els resultats electorals poden ser interpretats de diverses maneres, ho comprovem en cada consulta. Per exemple: majoria absoluta pot ser-ho amb un percentatge de vots no majoritari i que, també comprovat, no creix o respon a un electorat fidel i, mai millor dit, inamovible. L'abstenció o els vots nuls representen una certa majoria que cadascú interpretarà com voldrà, però hi són. El moviment 15 M, excepte alguns casos puntuals, continua sense assenyalar quin partit ha de ser votat. El seu missatge, si volen una mica ambigua, era que, en cas de votar, vota-

Podem suposar que el despagat esperava uns altres resultats electorals. Des de quin criteri?

Un moviment recent, d'arestes poc perfilades, ja ha assolit alguns dels seus objectius

ren partits minoritaris per a trencar la perversió del bipartidisme. A més, sembla que els "desesperats" (pèrdua l'esperança) no s'han decantat per la dreta, ans al contrari.

Aquest panorama no hauria d'alimentar despagats. Un moviment recent, d'arestes poc perfilades, ja ha assolit alguns dels seus objectius: l'obsolescència del discurs polític, la por (o vergonya) dels candidats a sortir al carrer; un després electoral que s'acosta als seus plantejaments.

UN PAÍS DE PARAULES

Un viatge als budells de la realitat

Francesc Calafat

LA MÀ DE NINGÚ

Vicent Usó
Proa
Barcelona, 2011
237 pàgines

Vicent Usó.

El gènere negre és un via ràpida per a entrar en els budells de la realitat, per a explorar la crueltat humana. I això és el que fa Vicent Usó en l'última novel·la, *La mà de ningú*, que n'explora el clima de tensió i defuig dels detectius. El punt de partida és l'aparició inesperada d'una mà enmig d'un camí rural al nord de França i que evoca l'inici d'una de les pel·lícules més conegudes de David Lynch o un relat famós de Pere Calders. Vicent Usó no cerca l'impacte ni el desenllaç d'un relat de terror, però sí un punt de misteri amb el qual bastirà una novel·la coral i lligarà el destí de personatges ben dispersos. Alternant els fets d'un dijous 26 i un dimecres 25, trenca la vida d'un pagès ja gran, excombatent de la guerra d'Indoxina, un immigrant senegalès il·legal que viu del *top manta*, una malabarista *okupa*, un transportista que conversa amb una amant imaginària, una dona maltractada que mira de refer la seua vida treballant per a una dona rica i un metge vidu amb dues filles.

L'autor, d'entrada, presenta

vides corrents, però que arrosseguen secrets, per descriure realitats i conflictes deferents. Sota la normalitat hi ha uns quants secrets que serveixen per a tocar temes espinosos, com ara la immigració il·legal, el tràfic de prostitutes i pràctiques mèdiques al marge de la llei. El narrador és mostra hàbil en explorar els sentiments dels personatges i sap traure punta als detalls nimis i a les relacions callades entre els personatges, per mitjà del gest més menut i la mirada subtil. Paral·lelament, i de manera escalada, es palpa una atmosfera inquietant que a les acabelles de la trama esclatarà i

trasbalsarà la vida dels personatges. La tensió, la violència, arriba de manera inesperada, i fa miques la calma aparent. La maldat i el dolor tenen moltes cares. Ací en destaquen dues. Tenim un personatge profundament afectuós amb els seus que combina amb tota la naturalitat del món un comportament monstruós. El metge entén la vida com una adversitat i l'enfoca com si fóra una partida d'escacs; calcula els paranys i les sortides de cada jugada. Amb la bonhomia de la seua imatge, envesteix i és infatigable en cada escomesa. A l'altra banda, trobem aquells personatges en què les conseqüències imprevistes d'alguna acció els faran dur un sentit profund de culpabilitat.

Potser algun lector trobarà precipitada o excessiva alguna situació, però Vicent Usó fa que les peces del mecano narratiu fluïsqen amb eficàcia, i aconseguix extraure'n espurnes i remoure entranyes. Segueix de prop els personatges, però juga amb la distància i la ironia que li permet jugar, sense estridències, la tendresa amb la brutalitat. I basteix un bon ritme al discurs narratiu i un estil cadenciós, ben engreixat i ple de replecs. Segurament més equilibrat que en altres ocasions. Demuestra una vegada més que és un narrador potent i sòlid.